

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/335/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1410211665
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Gažovičová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2014:1410211665.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Janky Gažovičovej a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v právnej veci navrhovateľa: X.. F. O., C., Z.. XX.XX.XXXX, B. O. XX, B., proti odporkyni: X.. F. O., C., Z.. XX.XX.XXXX, B. P.. O. XX, B., o rozvod manželstva, na odvolanie odporkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava IV. zo dňa 12.marca 2014, č. k. 22C 323/2010-78, jednohlasne takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Účastníci n e m a j ú právo na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa; s poukazom na § 23 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z.; rozviedol manželstvo účastníkov konania a žiadnemu z nich nepriznal náhradu trov konania podľa § 144 O.s.p. V nadväznosti na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 29.11.2013, č.k. 8Co 608/2013 - 71, nariadil na deň 12.03.2014 pojednávanie, na ktorom zistil, že u účastníkov konania nedošlo k žiadnemu zlepšeniu, ale ani k zhoršeniu ich spolužitia, žijú oddelene, navrhovateľ samostatne hospodári, pričom odporkyňa naďalej nesúhlasí s rozvodom manželstva. S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania mal preukázané, že aj keď sa manželia stretávajú s ich plnoletými deťmi, neplní si ich manželstvo jednu zo základných funkcií manželstva, a to biologickú, keď navrhovateľ intímne žije s inou ženou, nemá záujem na obnovení manželského spolužitia, pričom tento stav trvá takmer päť rokov, čím sa prehľbuje manželská kríza. Konštatoval, že pokiaľ aj obidvaja manželia rovnakým dielom platia hypotéku, nemožno to považovať za spoločné hospodárenie, ale len za plnenie ich záväzku voči banke. Z postoja navrhovateľa mal preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené a vzhľadom na jeho nezáujem na obnovení vzťahu, dospel k záveru, že nie je predpoklad, že by mohlo dôjsť k obnoveniu manželského spolužitia. Príčiny rozvratu manželstva ustálil v citovom odcudzení navrhovateľa, ktorý nadviazal vzťah s inou ženou a v jeho nezájme na obnovení manželského spolužitia.

Proti tomuto rozsudku podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporkyňa domáhajúc sa jeho zmeny tak, aby bol návrh navrhovateľa na rozvod manželstva zamietnutý, dôvodiac tým, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukazovala na to, že pojednávanie dňa 12.03.2014 predstavovalo "krátky proces" a jeho účelom bolo predovšetkým stotožniť sa s názorom odvolacieho súdu, ktorého odôvodnenosť a relevantnosť niektorých domniek nebola v konaní preverená ani potvrdená. Namietala, že výzva súdu prvého stupňa ohľadne ďalších návrhov na doplnenie dokazovania nebola jednoznačne sformulovaná. Nesúhlasila s odôvodnením uznesenia odvolacieho súdu, ktoré sa primárne zameriavalo na skutočnosti smerujúce k zdôvodneniu rozvodu manželstva a vôbec sa nezaoberalo skutočnosťami nasvedčujúcimi možnosti jeho zachovania. Namietala zužovanie

ekonomickej stránky ich manželstva iba na plnenie záväzkov (platbu hypotéky) voči banke, ktoré posúdenie je nesprávne a nezodpovedá skutočnostiam preukázaným v konaní, v ktorom uviedla, že uhrádza nielen polovicu hypotéky, ale aj polovicu nákladov na energie a služby v rodinnom dome, ktorý užíva navrhovateľ, polovicu nákladov na domáce spotrebiče a potreby do domácnosti a polovicu nákladov na deti. Nie je preto správny záver súdu prvého stupňa, že hospodária samostatne, keďže si obaja výdavky delia. Namietala záver súdu prvého stupňa o prehľbovaní manželskej krízy, pretože tento nevyplýva zo skutočnosti, že od podania návrhu nedošlo k zlepšeniu vzťahov. Uvádzala, že ich vzájomnej komunikácii ako rodičov neprospeje rozvod manželstva, ktorý je rozpadom rodiny a môže viesť len k ďalšiemu odcudzeniu. Namietala záver súdu prvého stupňa, že ich manželstvo je hlboko a trvalo rozvrátené a vytykala mu, že túto skutočnosť vyvodil iba z postoja navrhovateľa a neprihliadol na to, že ich manželstvo trvá takmer 27 rokov. Namietala závery odvolacieho súdu, že nejde len o dočasnú krízu, a že jej úsilie nebolo "patričné" a snaha "reálna" a že tieto zostali prejavené len vo verbálnej rovine, a to s poukazom na to, že sa rovnakým dielom podieľa na úhrade finančných výdavkov týkajúcich sa pobytu navrhovateľa v rodinnom dome, stará sa o deti, komunikuje s navrhovateľom a je ochotná mu pomáhať, na čo vynakladá pracovné, fyzické aj psychické úsilie. Argumenty, ktoré používal odvolací súd vo svojom uznesení, považovala za nedostatočne podložené, jednostranné, zaujaté a urážlivé voči svojej osobe.

Navrhovateľ vo svojom vyjadrení k odvolaniu odporkyne uviedol, že ich manželstvo považuje za hlboko a trvalo rozvrátené, nakoľko neplní svoju spoločenskú funkciu. Tvrdenia odporkyne o spoločnej domácnosti nepovažoval za správne a v tejto súvislosti poukazoval na to, že pokiaľ manželstvo formálne trvá, trvá aj bezpodielové spoluvlastníctvo manželov a trvajú aj z toho vyplývajúce záväzky, a keďže žiaden z nich nie je schopný tieto záväzky uhrádzať sám, dohodli sa, že každý z nich bude platiť polovicu, avšak ako ľudia si každý sám hradí svoje záväzky na jedlo, oblečenie, lieky, trávenie voľného času. Podľa jeho názoru aj v prípade rozchodu manželov môže dochádzať k úhrade spoločných záväzkov bez toho, aby sa to považovalo za spoločnú domácnosť, najmä vtedy, pokiaľ je ich spoločné uhrádzanie ekonomicky nevyhnutné; podstata spoločnej domácnosti totiž nespočíva v spoločnom uhrádzaní časti nákladov. Záverom uviedol, že súdny spor, ktorý trvá úmerne dlho, ho vyčerpáva a situáciu považuje za neudržateľnú.

Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach dôvodov podaného odvolania, ktorými je viazaný (§ 212 ods.1 O.s.p.), vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods.2 O.s.p. v spojení s § 156 ods. 3 O.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie odporkyne nie je dôvodné.

Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spoluzitia.

Obsahom manželského zväzku sú vzájomné práva a povinnosti, ktoré by mali manželia vo svojom správaní rešpektovať a dodržiavať v záujme fungovanie manželstva ako harmonického a trvalého životného spoločenstva. Ich uplatňovanie v manželstve predpokladá zachovávanie úcty, uznania, vážnosti, schopnosti obojstrannej tolerancie, vzájomnej citovej náklonnosti a pochopenia potrieb a záujmov toho druhého, a to pri rešpektovaní danosti povahových vlastností a názorových rozdielností.

Súd prvého stupňa vykonal v prejednávanej veci dostatočné dokazovanie, v rozsahu dôkazných návrhov účastníkov konania, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností dôležitých pre posúdenie dôvodnosti návrhu navrhovateľa na rozvod manželstva a na posúdenie opodstatnenosti dôvodov, pre ktoré odporkyňa s rozvodom manželstva nesúhlasila (§ 120 ods. 1,4 O.s.p.), zhodnotením výsledkov vykonaného dokazovania v súlade s § 132 O.s.p., dospel k správnym skutkovým záverom a na ich základe následne vyvodil správny právny záver, že v danom prípade boli splnené zákonné podmienky pre rozvod manželstva podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, keď manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené a svoje dôvody vedúce k záveru, že manželstvo účastníkov nemôže plniť svoj účel, ktorým je harmonické a trvalé spoločenstvo muža a ženy, aj dostatočne v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O.s.p. odôvodnil. Obsah odvolania odporkyne nie je spôsobilý spochybniť správnosť záverov napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa z hľadiska odvolacích dôvodov v ňom uvedených, pričom ani v odvolacom konaní neboli zistené také nové rozhodujúce skutočnosti alebo dôkazy, ktorý by mali za následok zmenu skutkového stavu alebo by spochybňovali správnosť právnych záverov, na ktorých súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie.

V odvolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie, ktoré predchádzalo vydaniu napadnutého rozhodnutia, trpelo takou vadou, ktorá by mala za následok vecnú nesprávnosť rozhodnutia (§ 212 ods. 3 O.s.p.).

Dokazovanie vykonané výsluchom účastníkov konania považoval odvolací súd za dostatočné pre záver súdu prvého stupňa, že vzťahy medzi manželmi sú trvalo a vážne narušené a na jeho základe možno spoľahlivo vyvodiť dlhodobu pretrvávajúcu stratu citovej náklonnosti zo strany navrhovateľa a s tým spojené jeho odcudzenie, a preto aj odvolací súd zastáva názor, že nie je reálny predpoklad, že by došlo medzi účastníkmi konania k plnohodnotnému obnoveniu ich manželského spolužitia. Zistené skutočnosti, najmä z výpovede navrhovateľa, nasvedčujú tomu, že účastníci konania sa v manželstve už neriadia pravidlami správania predpokladajúcimi riadne fungovanie manželstva, keď následne ich porušovanie vyústilo do takého rozvratu vzťahov medzi manželmi, pre ktoré už manželstvo neplní svoj účel daný ustanovením § 1 ods. 2 Zákona o rodine, spočívajúci vo vytvorení harmonického a trvalého životného spoločenstva. Len samotný citový vzťah odporkyne k navrhovateľovi, ktorý verbálne deklarovala v priebehu celého konania, nezakladá reálne predpoklady pre ďalšie perspektívne fungovanie manželstva.

Súd prvého stupňa poskytol dostatočný priestor, ako navrhovateľovi pre prehodnotenie jeho rozhodnutia, tak aj odporkyne pre vyriešenie manželskej krízy a o pokúsenie sa o zachovanie manželstva dosiahnutím obnovenia manželského spolužitia, avšak bezvýsledne. Výsledky vykonaného dokazovania, najmä vzhľadom na dlhodobu pretrvávajúce citové ochladenie zo strany navrhovateľa a jeho nezáujem o spoločné spolužitie v manželskom zväzku, nenasvedčujú tomu, že by išlo o dočasnú krízu, ktorú by bolo možné časom preklenúť a tento nepriaznivý stav a vývoj vzťahov zvrátiť, keď od podania návrhu v septembri 2010 nedošlo k žiadnemu pozitívnemu posunu vo vzájomnom spolužití účastníkov. Rozvrat vzťahov medzi účastníkmi konania sa v súčasnosti javí aj odvolaciemu súdu ako nezvratný, a s ohľadom na zhodnotenie intenzity a dĺžky doby narušenia vzťahov, možno prisvedčiť navrhovateľovi v tom, že daný stav je už ďalej neudržateľný a neúnosný, zbytočne vyvolávajúci len ďalšie napätie vo vzájomných vzťahoch medzi manželmi. V konaní nič nenasvedčuje tomu, že by zo strany navrhovateľa išlo o ľahkovážny krok.

S poukazom na tieto zistenia dospel odvolací súd k záveru, že účastníci konania ako manželia už; vzhľadom na medzi nimi dlhodobu pretrvávajúce rozdiely; nedokážu do budúcnosti vytvoriť stabilnú a pevnú základňu pre budovanie harmonického trvalého životného manželského vzťahu. Výsledkami vykonaného dokazovania nebolo zistené, že by medzi účastníkmi konania existovalo niečo spoločné, čo by ich ako manželov naďalej vzájomne spájalo (okrem spoločných záväzkov) a tvorilo tak pevný, oporný bod, v ktorom by odvolací súd vzhliadol reálne východisko pre obnovenie manželského spolužitia a ďalšie zachovanie manželského zväzku. Vzhľadom na striktno odmietavý postoj navrhovateľa už nie je predpoklad pre ďalšie zachovanie manželstva, keď navrhovateľ nevidí perspektívu zotrvať v manželskom zväzku s odporkyňou, odmieta prehodnotiť svoje rozhodnutie a postoje. Navrhovateľ neprejavil počas konania ani náznak ochoty prispieť k záchrane manželstva prehodnotením svojho rozhodnutia. Na druhej strane odporkyňa neuviedla, akú konkrétnu snahu vyvinula smerom k zachovaniu manželstva, či v tomto smere iniciovala spoločné prežitie voľného času, strávenie spoločnej dovolenky, prípadne či prejavila navrhovateľovi ňou deklarovanú citovú náklonnosť napr. obdarovaním ho pri príležitosti jeho sviatkov (narodením, menín). Odporkyňa mala dostatočný priestor na to, aby preukázala, že svoj verbálne prezentovaný záujem o zachovanie manželstva je skutočný a úprimný, mala dostatok času na to, aby v priebehu konania vyvinula aktívne úsilie o preklenutie vzájomných rozporov v otázke ďalšieho manželského spolužitia nadviazaním konštruktívnej komunikácie s navrhovateľom, prípadne aj za asistencie odbornej pomoci.

Súd prvého stupňa správne konštatoval, že za spoločné hospodárenie, na ktorom je založená ekonomická funkcia manželstva, nemožno považovať plnenie si záväzkov oboch manželov, vzniknutých im za trvania manželstva, voči tretím osobám (splácanie hypotéky rovnakým dielom), keď toto zahŕňa aj uspokojovanie spoločných potrieb rodiny obidvoma manželmi, spoločné obstarávanie záležitostí týkajúcich sa rodiny a domácnosti. V danom prípade sa síce obaja manželia spoločne, každý rovnakou mierou, podieľajú na úhrade spoločných záväzkov, avšak každodenné náklady na domácnosť a na živobytie si každý z nich uhrádza samostatne.

Navrhovateľ dal jednoznačne najavo svoj nezáujem o zotrvanie v manželskom zväzku s odporkyňou a na jeho zachovaní, a preto pri strate citovej náklonnosti zo strany navrhovateľa, ako základného

predpokladu fungovania a budovania harmonického manželstva, ani odvolací súd nevidí reálnu možnosť pre obnovenie manželského spolužitia, ktoré je predovšetkým dobrovoľným zväzkom a zotrvanie v ňom preto nemožno vynucovať.

Vzhľadom na striktno odmietavý postoj navrhovateľa už nie je predpoklad pre zachovanie manželstva, keď navrhovateľ nevidí perspektívu zotrvať v manželskom zväzku s odporkyňou, odmieta prehodnotiť svoje rozhodnutie a postoje. V danom prípade nie je predpoklad pre zachovanie manželstva ani z hľadiska odkázanosti odporkyne na poskytnutie pomoci, opatery a starostlivosti zo strany navrhovateľa.

So zreteľom na uvedené dospel odvolací k záveru, že za danej situácie, keď sa každý z manželov orientuje na svoje potreby a záujmy, nemožno do budúcnosti očakávať u účastníkov konania harmonické manželské spolužitie založené na vzájomnej citovej náklonnosti, úcte, tolerancii, pochopení, pomoci, pri rešpektovaní individuálnych potrieb, záujmov, hodnôt a povahových vlastností každého z nich.

K námietke odporkyne, že vzhľadom na dĺžku trvania pojednávania pred súdom prvého stupňa dňa 12.03.2014 išlo o "krátky proces", poukazuje odvolací súd na to, že účelom občianskeho súdneho konania je, aby ochrana práv účastníkov bola rýchla a účinná (§ 6 O.s.p.), pričom v konaní postupuje súd tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá (§ 100 ods.1 O.s.p.), avšak so znalosťou všetkých významných skutkových a právnych okolností prejednávanej veci. Zo samotnej skutočnosti, že dĺžka pojednávania nezodpovedala predstave účastníka konania, nemožno vyvodiť existenciu procesnej vady, ktorá by mala za následok odňatie možnosti konať pred súdom, či nesprávne právne posúdenie. Na pojednávaní dňa 12.03.2014 súd prvého stupňa zisťoval, vzhľadom na odstup času, zmeny vo vzťahoch a postojoch účastníkov konania, za účelom posúdenia reálnych predpokladov pre zachovanie ich manželstva, ako aj ich procesné stanoviská k vykonaniu ďalšieho dokazovania. Pokiaľ odporkyňa namieta, že nerozumela výzve súdu prvého stupňa týkajúcej sa ďalších návrhov na doplnenie dokazovania, pretože nebola sformulovaná jednoznačne, odvolací súd, na základe obsahu spisu nezistil, že by pre nezrozumiteľnú výzvu súdu prvého stupňa týkajúcu sa označenia ďalších návrhov na doplnenie dokazovania, bolo zmarené procesné právo odporkyne označiť a predložiť dôkazy (§ 120 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ odporkyňa súčasne nenamietala, že v dôsledku takejto nejasnej výzvy nemohla v konaní pred súdom prvého stupňa navrhnúť ďalšie dôkazy na doplnenie dokazovania, nepovažoval odvolací súd za potrebné bližšie sa touto námietkou odporkyne zaoberať, keďže ani v podanom odvolaní neoznačila konkrétne dôkazy, ktoré navrhuje vykonať v súvislosti so spochybňovaním skutkových záverov súdu prvého stupňa. Pokiaľ teda súd prvého stupňa po tom, ako účastníci konania nemali žiadne ďalšie návrhy na doplnenie dokazovania, vyhlásil uznesením dokazovanie za skončené a rozhodol vo veci samej, nedopustil sa žiadneho procesného pochybenia, ktoré by zakladalo takú inú vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolací súd nezistil dôvody na opakovanie už vykonaných dôkazov a ani potrebu vykonania ďalších dôkazov doplnením dokazovania (§ 213 ods. 3,4 O.s.p.).

So zreteľom na vyššie uvedené odvolací súd neakceptoval opodstatnenosť dôvodov, na ktoré odporkyňa poukazovala vo svojom odvolaní, a preto rozsudok súdu prvého stupňa, ktorým návrhu navrhovateľa na rozvod manželstva vyhovel, ako vecne správny potvrdil podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods.1 O.s.p. v spojení s § 144 O.s.p., podľa ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, v konaní o rozvod manželstva.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.